

Newsy z Michałowa

WYDANIE SPECJALNE

"LUBELSZCZYZNA- MOJA MAŁA OJCZYZNA"

EUROREGION- A CO TO?

- Ile jest euroregionów w Polsce?
- Jak powstał bliski nam Euroregion "Roztocze"?
- Jakie cele ma nasz Euroregion i jak prezentuje się na tle innych?
- Co jest ważne przy powoływaniu euroregionów?

PRZYGODY DZIENNIKAREK

- "Piecyki"- skarb Pawłówki
- "Rachanie w Euroregionie"
- "Poznajemy Wożuczyn- Izba Regionalna"

NASZA PIĘKNA MAŁA OJCZYZNA

- Dąb Aleksander- perła w Grodysławach
- Rezerwat Przyrody "Przecinka"
- Szlak "Piecyki"
- Ciekawe obiekty zabytkowe w Wożuczynie
- Izba Regionalna

CO SŁYCHAĆ NA ROZTOCZU?

- Roztoczański Park Narodowy
- Zagroda Guciów
- Rezerwat "Czartowe Pole"
- Archipelag Roztocze

Dąb Aleksander, Grodysławice
Fot. Julia Urbańska

"Piecyki", Pawłówka fot.
Aleksandra Budzyńska

"Piecyki", Pawłówka fot. Aleksandra Budzyńska

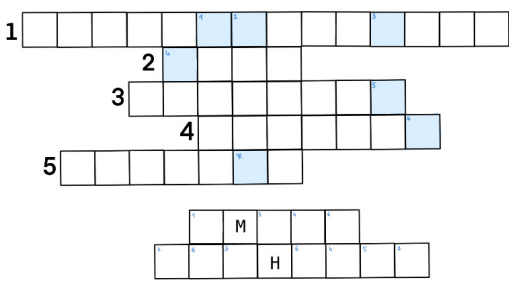
Obeliski Bramne, Woźuczyn fot. Zuzanna
Tychlowiec

CZYM TAK WŁAŚCIWIE SĄ EUROREGIONY?

Euroregion to jednostka znajdująca się na obszarze co najmniej dwóch państw. Jest to forma współpracy transgranicznej między państwami będącymi w Unii Europejskiej, państwami kandydującymi oraz sąsiadami. Powstawanie euroregionów jest pomysłem mającym integrować kraje członkowskie. Udać im się to doskonale, ponieważ służą "zacieraniu granic" w niektórych miejscach. Powstawanie współpracy między regionami przygranicznymi ma na celu m.in. poprawę warunków społeczno kulturowych i gospodarczych tych regionów, wspólne rozwiązywanie problemów pojawiających się w danym miejscu, zmniejszanie różnic infrastrukturalnych. Oprócz tego ważne jest nawiązanie współpracy między ludnością mieszkającą w okolicy granicy i wzajemne zaufanie. Jednak to nie wszystkie plusy wynikające ze wspólnych działań. Dzięki euroregionom polepszeniu ulega turystyka jak i kontakty gospodarcze. Dodatkowo ułatwiają realizację europejskiej polityki zagospodarowania przestrzennego oraz budowanie i utrwalanie wzajemnych więzi.

EUROREGIONY W POLSCE

Aktualnie w Polsce znajduje się 17 euroregionów. Jako pierwszy w 1991 roku powstał Euroregion "Nysa" we współpracy z Czechami i Niemcami. Kolejnym jest Euroregion "Karpaty" - powstał w 1993 razem z Rumunią, Słowacją, Ukrainą i Węgrami. Trzecim euroregionem jest "Sprowa-Nysa-Bóbr" również założony w 1993 we współpracy z Niemcami. Ostatnim związkiem transgranicznym powstałym w tym roku jest Euroregion "Pro Europa Viadrina". W 1994 powstał Euroregion "Tatry", łączący Polskę i Słowację, a w 1995- Euroregion „Bug” (Białoruś, Ukraina). W roku 1996 Polska wzbogaciła się o kolejne dwa związki transgraniczne; "Pomerania", działający z Niemcami i Szwecją, a także "Glacensis" powiązany z Czechami. Euroregiony "Niemen", który powstał z Białorusią i Litwą oraz "Pradziad", który powstał z Czechami, a założono go w 1997. W 1998 roku na powierzchni państwa Polskiego utworzone zostały 3 euroregiony "Bałtyk", "Śląsk Cieszyński" i "Silesia". 2000 rok przyniósł ze sobą euroregion "Beskidy", w którym zdecydowano się na współpracę z Czechami i Słowacją. Dwa lata później zdecydowano się na utworzenie związku transgranicznego nazwanego "Puszcza Białowieska", który połączył się z Białorusią. Euroregion "Szeszupa" powiązał się z Litwą, Rosją i Szwecją w 2003 roku. W tym samym roku założono jeszcze Euroregion "Łyna-Ława", w którym Polska współpracuje z Rosją. Najmłodszym euroregionem jest Euroregion "Roztocze", który powstał całkiem niedawno, bo w 2020 roku

1. Euroregion to inaczej związek ...
2. Nazwa pierwszego euroregionu w Polsce.
3. Nazwisko prezesa zarządu euroregionu „Roztocze”
4. Nazwa ulicy przy której znajduje się Biuro Stowarzyszenia Samorządów Euroregion Roztocze
5. Miejsce w którym 23 listopada 2020 roku podpisano umowę o utworzeniu międzynarodowego zrzeszenia społeczności lokalnej pod nazwą Związek Transgraniczny Euroregion Roztocze.

Logo Euroregion Roztocze-Google grafika

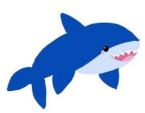
POWSTANIE EUROREGIONU "ROZTOCZE"

Pierwszy pomysł na założenie Euroregionu "Roztocze" powstał we wrześniu 2019 roku podczas konferencji dotyczącej Rozwoju Województwa Lubelskiego. Wtedy Wicemarszałek Województwa Lubelskiego Michał Mulawa i Burmistrz Tomaszowa Lubelskiego Wojciech Żukowski ogłosili chęć powołania tej instytucji. 7 lutego 2020 roku miała miejsce konferencja, w której wziął udział Wojewoda Lubelski Lech Sprawka i Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski.

W tym dniu podpisano deklarację utworzenia Euroregionu "Roztocze". 20 maja 2020 zwołano zebranie założycielskie, powołujące Stowarzyszenie Samorządów Euroregion "Roztocze" z siedzibą w Tomaszowie Lubelskim. Tego dnia powołano Zarząd oraz Komisję Rewizyjną. Stowarzyszenie wpisano do Krajowego Rejestru Sądowego 18 czerwca 2020. 1 lipca 2020 przy ul. Lwowskiej 80 w Tomaszowie Lubelskim założono biuro Euroregionu. Stowarzyszenie Samorządów Euroregion Roztocze Ukraina powołano na zebraniu 24 lipca 2020. Umowę o utworzeniu Związku Transgranicznego Euroregion "Roztocze" podpisano 23 listopada 2020 roku w Żółkwi.

CELE I ZADANIA EUROREGIONU ROZTOCZE

Euroregion "Roztocze" powstał głównie po to, aby rozwijać współpracę między Polską a Ukrainą w różnych dziedzinach. Jest to m.in. współpraca dotycząca promocji i ochrony zdrowia, kultury, sportu, turystyki, edukacji, ochrony środowiska i mądrego korzystania z posiadanych zasobów naturalnych. Oprócz tego regiony przygraniczne mają wspierać się w sprawie infrastruktury publicznej, w usuwaniu różnego rodzaju zagrożeń i klęsk żywiołowych, w pracy dotyczącej zagospodarowania przestrzennego, czy rozwoju ekonomicznego. Związek Transgraniczny ma również ułatwiać nawiązywanie kontaktów między ludnością zamieszkującą obszary przy granicy, jak i pomagać w zdobywaniu środków finansowych na realizację innych celów.

~~PA~~ KIN=GI ~~ŻET~~ ~~DROŻE~~ RT= CZE

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

UREGULOWANIA EUROPEJSKIE W POWOŁYWANIU EUROREGIONOW

Działalność i powstawanie związków transgranicznych reguluje Europejska Konwencja Ramowa o Współpracy Transgranicznej między Wspólnotami i Władzami Terytorialnymi (Konwencja Madrycka) - została sporządzona 21 maja 1980 roku. Określa, że każde państwo, które przystąpiło do jej ratyfikacji, powinno popierać różnego rodzaju inicjatywy na rzecz

współpracy transgranicznej, wzmocniać wspólnotę państw europejskich i wywoływać postępy społeczne oraz gospodarcze na ziemiach przygranicznych. Nakazuje też uszanowanie praw i konstytucji w innych krajach, które ratyfikowały konwencję. Europejską Kartę Samorządu Lokalnego przyjęto 15 października 1985 roku. Reguluje ona status lokalnych samorządów w stosunku do władz danego państwa oraz władz innych państw i ich samorządów. Europejska Karta Samorządu Regionalnego udziela uprawnień do tworzenia współprac zagranicznych. Według tej karty, każdy region powinien być w posiadaniu uprawnień, pozwalających tworzyć własne ustawy w ramach określonych wcześniej ustawami poszczególnych państw. Europejska Karta Regionów Granicznych i Transgranicznych została uchwalona 19 listopada 1981 roku. Ten dokument podaje definicję terminu "współpracy transgranicznej" jako współpracę przylegających do siebie regionów granicznych i innych przedsięwzięć, które będą pomagać nawiązywać więzi kulturowe czy też gospodarcze.

EUROREGION "ROZTOCZE" NA TLE INNYCH

Witamy w najpiękniejszym miejscu w Polsce!
Euroregion powstał w celu poprawy jakości życia mieszkańców. Euroregion "Roztocze" jest najmłodszym ze wszystkich euroregionów w naszym kraju. Powstał 17 lat po powołaniu ostatniego euroregionu w Polsce. Aktualnie liczy 52 jednostki samorządu terytorialnego, w tym 47 samorządów z Województwa Lubelskiego. W kwietniu odbyło się międzynarodowe spotkanie Euroregionu "Roztocze" z udziałem Stowarzyszenia Samorządów Euroregion "Roztocze", przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego i Członków Euroregionu Roztocze Ukraina. Telekonferencja była zapowiedzią cyklicznych spotkań. Współpraca w ramach Związku Transgranicznego Euroregion Roztocze została zacieśniona. Dokonania członków Euroregionu "Roztocze" poszerzają pole działania. W przyszłości obejmie swym zasięgiem więcej jednostek terytorialnych.

Dzisiaj gościmy u włodarza naszej gminy – Pana Romana Miedziaka , który pełni urząd Wójta Gminy Rachanie. Miło nam powitać również Panią Agatę Niedziółka – Sekretarza Gminy Rachanie. Bohaterów dzisiejszej rozmowy wybraliśmy nieprzypadkowo. To dzięki ich zaangażowaniu gmina Rachanie stała się częścią Euroregionu. Jednak nie zdradzajmy za dużo, pytajmy.

AB: Panie Wójcie, jak to się stało, że dołączyliśmy do Euroregionu?

RM :Wszystko zaczęło się od pomysłu Pana Wojciecha Żukowskiego i Wicemarszałka Michała Mulawy. Stowarzyszenie nie mogłoby funkcjonować bez członków, dlatego gminy z naszego powiatu na spotkaniu założycielskim zadeklarowały przystąpienie poszczególnych samorządów. Odkryło się ono 20 maja 2020 roku.

AN: Pragnę dodać do słów Pana Wójta, że przystąpiliśmy do stowarzyszenia, żeby mieć szansę na lepszą możliwość promocji i rozwoju gminy. Nie mogło nas zabraknąć w tym przedsięwzięciu, dla dobra naszej gminy.

ZT: Chciałybyśmy zapytać, jak wyglądało samo powołanie Euroregionu? W jaki sposób przyłączono do niego naszą gminę?

RM: Generalnie odbyło się to na spotkaniu w czasie pandemii, głosując. Wszyscy głosowaliśmy za przystąpieniem i powołaniem tego związku.

AN: Najpierw przedstawiciele samorządów, czyli burmistrzowie, wójtowie spotkali się w Tomaszowie Lubelskim. Tam podpisano list intencyjny. Następnie, każdy z samorządów podjął uchwałę, która zapieczętowała powstanie Euroregionu. W naszej Gminie uchwała została podjęta przez Radę Gminy Rachanie na wniosek Pana Wójta 20 marca 2020 roku.

JU: Co dotychczas zyskała gmina dzięki dołączeniu do Euroregionu?

RM: Przede wszystkim dostaliśmy bodziec do działania, a także możliwość pokazania, wypromowania naszej gminy dla turystów. Dzięki pomocy Euroregionu „Roztocze” zaczęliśmy restaurowanie wieży bramnej w Woźuczynie- prace są dalej w toku.

AN: Jesteśmy dzięki temu regionem bardziej rozpoznawalnym i mamy większą siłę promocji. We współpracy z innymi gminami możemy się promować i pokazywać. Przystąpiliśmy także do szerszego działania- związku transgranicznego rozciągającego się za granicami Ukrainy.

AB: Jakie dalsze działania zaplanowano w związku z przynależnością do Euroregionu, czy są już jakieś konkretne plany?

RM: Na pewno będziemy starać się pokazać historię gminy, ponieważ w każdej miejscowości jest coś do pokazania. Chcemy też wydać książkę o naszej przyrodzie, kulturze, mieszkańcach, którzy są rozpoznawalni na świecie. Jest też plan, aby powstał szlak turystyczny łączący naszą gminę z innymi. Rozwój infrastrukturalny i przedsiębiorczy z wykorzystaniem potencjału rolniczego jest naszym priorytetem. Plan są konkretne i skierowane na rozwój gminy.

ZT: Kto jest odpowiedzialny za współpracę i jakie ma zadania?

RM: Na pewno jest to Pani Agata Niedziółka i moja osoba. Pani Sekretarz zajmuje się przede wszystkim koordynacją działań, kontroluje pracowników, wykonuje obowiązki związane z członkostwem w Euroregionie.

AN: Pan Wójt jest reprezentantem, ma prawo głosu w każdej decyzji, która będzie podejmowana i wyraża na zgodę do działania.

RM: Ciekawostką jest, że wszyscy członkowie stowarzyszenia płacą składki w wysokości 10 groszy od mieszkańca. W naszej gminie płacimy około 500 złotych.

Czas naszej rozmowy dobiegł końca, jednak było to spotkanie bardzo pouczające. Mogłyśmy przybliżyć naszym czytelnikom sprawę powołania Euroregionu "Roztocze", za co serdecznie z tego miejsca dziękujemy Pani Agacie Niedziółka i Panu Romanowi Miedziakowi.

Julia Urbańska, Zuzanna Tychlowiec i Aleksandra Budzyńska

Na kolejną rozmowę udałyśmy się do Pawłówki – do Państwa Katarzyny i Stanisława Ważnych. Nie wszyscy wiedzą, że właśnie dzięki staraniom Państwa Ważnych w tej urokliwej miejscowości powstała ścieżka edukacyjno – przyrodnicza. O szczegóły pytamy naszych rozmówców:

AB: Czy może Pani powiedzieć naszym czytelnikom, jak to się wszystko zaczęło?

KW: Nasza przygoda z Pawłówką zaczęła się w 2010 r., kiedy postanowiliśmy tu zamieszkać. Przede wszystkim urzekło nas piękno tej wsi ze względu na to, że tak bardzo przypominała nam krajobrazy Styrii w Austrii i niemieckiego Szwarzwaldu. W trakcie naszych spacerów poznawaliśmy coraz to nowe urokliwe zakątki. Dowiedzieliśmy się o istnieniu miejsca, które mieszkańcy nazywali “Piecyki”. Nasz sąsiad, pan Aleksander Rechul zaproponował nam, że zabierze i oprowadzi nas między malowniczymi wąwozami w lesie. Kiedy pierwszy raz zobaczyliśmy “Piecyki”, stwierdziliśmy, że przypominają nam piramidy. Uroczysko to wydało nam się owiane magią. Urozmaicona rzeźba terenu, liczne jary i wąwozy tworzyły niepowtarzalny charakter tego miejsca. Zafascynowani nim zapragnęliśmy, aby więcej ludzi mogło zobaczyć to miejsce

ZT: “Piecyki” to bardzo ciekawa nazwa, czy mogliby nam Państwo powiedzieć skąd się wzięła?

SW: Pytaliśmy o to wielu mieszkańców Pawłówki, ale dowiedzieliśmy się tylko, że nazwa jest przekazywana z pokolenia na pokolenie i nikt nigdy nie zastanawiał się nad jej genezą.

JU: Czy podczas tworzenia ścieżki mieliście Państwo własną wizję, jak powinna przebiegać?

KW: Chcieliśmy, aby ścieżka była dłuższa i łączyła się ze “zjawiennymi rowami”, kolejnym miejscem w lesie ukształtowanym również przez jary i wąwozy oraz szlakiem „W harmonii z Bogiem i naturą” i Wąwozem “Gliniska”. Zaproponowaliśmy swój pomysł Nadleśnictwu Tomaszów. Jednak ze względu na to, że część szlaku przebiegałaby przez prywatne tereny nadleśnictwo zdecydowało o 2 kilometrowej długości ścieżki na terenie lasów państwowych.

ZT: W jaki sposób zainaugurowano funkcjonowanie ścieżki?

SW: To może ja opowiem o szczegółach tej uroczystości. Ścieżkę otwarto 19 sierpnia 2018r. W wydarzeniu tym uczestniczyli Konsul Honorowy Polski w Grazu Manfred Kainz, Konsul Honorowy Austrii w Lublinie Piotr Majchrzak, delegacja z St. Martin im Sulmtal w Austrii oraz przedstawiciele Nadleśnictwa Tomaszów, ksiądz proboszcz z Rachai, a także władze Starostwa Powiatowego oraz Gminy Rachanie. Uroczystość otwarcia ścieżki edukacyjno-przyrodniczej poprzedziła msza na cmentarzu wojskowym z I wojny światowej w Pawłowce. Po uroczystej mszy nastąpiło poświęcenie i otwarcie szlaku. Miłym akcentem był program artystyczny w wykonaniu delegacji z Austrii oraz Zespołów „Jawor” i „Kleks” z Michalowa. Uroczystość zwieńczyła wspólna biesiada w świetlicy w Pawłowce.

AB: Czy są może jakieś ciekawostki na temat ścieżki, którymi chcieliby się Państwo z nami podzielić?

KW: Wzgórza na ścieżce są porośnięte przez wiekowe buki, które stanowią ich najdalej na wschód wysunięte stanowisko. Warto wspomnieć też o tym, że jest to jedno z czterech miejsc w powiecie tomaszowskim, w którym można legalnie przenocować, usłyszeć poranny koncert ptaków, popatrzeć na rozgwieżdżone niebo, a przy wiacie rozpaść ognisko.

Dziękujemy za tę fascynującą opowieść o szlaku w Pawłowce. Mamy nadzieję, że ta rozmowa zachęci nie tylko naszych czytelników, ale również gości do tego, aby odwiedzić słynną już miejscowość i zobaczyć „Piecyki”.

Za możliwość rozmowy dziękują Aleksandra Budzyńska, Zuzanna Tychlowiec i Julia Urbańska

REZERWAT PRZYRODY
"PRZECINKA"

Rezerwat przyrody “Przecinka” - jest to leśny rezerwat przyrody znajdujący się w Pawłowce na terenie gminy Rachanie. Znajduje się w Roztoczu Środkowym i zajmuje powierzchnię ponad 32 hektarów. Głównym celem, dla którego powstał rezerwat jest zachowanie starodrzewia bukowego z wieloma wiekowymi drzewami o imponujących rozmiarach. Średnia wysokość drzewa to 32 metry, a średnia pierścienia to aż 73 centymetry. Rezerwat “Przecinka” jest cennym rezerwatem, ponieważ ma bardzo dobrze zachowane fragmenty żywej buczyny karpackiej, która występuje tylko w szczególnych warunkach. W drzewostanie przeważa buk, jednak możemy dojrzeć także lipę, jawor, dąb szypułkowy, klon zwyczajny, sosnę pospolitą i grab. Dokument w sprawie uznania tego miejsca za rezerwat przyrody sporządzono 21 grudnia 1998 roku.

Dąb Aleksander jest nowo mianowanym pomnikiem przyrody. Rośnie w Grodysławicach-Kolonii (gmina Rachanie) pośród pól. Przejeżdżając obok, nie ma niebezpieczeństwa, że przeoczymy kolosalny dąb szypułkowy. Drzewo ma aż 22 metry wysokości, średnicę 125 centymetrów i obwód wynoszący 385 centymetrów. O imieniu dla dębu zdecydowała ankieta przygotowana przez tomaszowskie nadleśnictwo. Nawiązuje ono do Aleksandra Fredry, którego brat Edward w XIX wieku był właścicielem wsi i wybudował tam murowany dwór. Warto wspomnieć również o kamieniu, upamiętniającym dzień, w którym nadano drzewu imię. Został ufundowany przez pana Tadeusza Tomczyka i leży u podnóża dębu. Wykuto na nim imię Aleksander oraz datę 2018.

"POZNAJEMY WOŻUCZYN-
IZBA REGIONALNA"

Mamy zaszczyt gościć dzisiaj **Panią Barbarę Typek**. Osobowość szczególnie ważną dla uczniów i miłośników historii regionalnej. Na co dzień Pani Barbara Typek jest nauczycielem w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Michalowie, gdzie dzieli się swoją pasją z uczniami. Witamy serdecznie.

ZT: Pani Barbara Typek w środowisku znana jest jako regionalista, miłośnik folkloru i strażniczka regionalnego dziedzictwa naszej gminy. Między innymi Pani dziełem jest Izba Regionalna w Woźuczynie. Co może nam Pani powiedzieć o jej początkach?

BT: Witam serdecznie i cieszę się, że mogę pomóc Wam w opracowaniu materiału do Waszego autorskiego pisma „Newsy z Michalowa”. Izba Regionalna powstała w 2012 roku i prowadzona jest przez Stowarzyszenie Miłośników Woźuczyna i Okolic, którego jestem prezesem od początku, czyli od 2011 r. Izbę tworzyłam nie tylko ja, ale ja głównie się nią zajmuję i jestem pomysłodawcą wystaw, które się tam znajdują. Dodam, że Izba wpisana jest na Ogólnopolską Listę Muzeów Społecznych.

JU: W jaki sposób uporządkowano ekspozycje w Izbie? Czym się Pani sugerowała?

BT: W Izbie Regionalnej w Woźuczynie można zobaczyć 8 działów tematycznych. Znajduje się tu dział „Etnografia”, w którym przedstawiono wszelkiego rodzaju sprzęty, rzemiosło, przedmioty codziennego użytku, ubrania, - wszystko, co związane było z życiem codziennym naszej okolicy.

1. Nazwa szlaku na Pawłówce

2. Euroregion w naszym województwie ma nazwę :

3. Miejscowość, w której znajduje się Dąb Aleksander

4. Nazwa rezerwatu przyrody w Pawłówce

5. Wójt gminy Rachanie- Pan [...] Miedziak

Następnym działem jest „Archeologia” - zabytki pozyskiwane z wykopalisk lub znalezione na powierzchni ziemi, oczywiście za zgodą odpowiednich służb. Jest też bardzo duży dział „Fotografia”, czyli stare zdjęcia, przedstawiające historię naszej gminy, m.in. zdjęcia Feliksa Łukowskiego z Siemnic i w ogóle zdjęcia obiektów, miejsc, których już nie ma. Ciekawą częścią ekspozycji Izby jest „Historia” gdzie można zobaczyć różne eksponaty związane z historią Woźuczyna i naszej gminy. Warto wspomnieć też o wystawie poświęconej sztuce ludowej, zarówno tej dawnej, jak i obecnej, bowiem w Woźuczynie tworzy do dziś wielu twórców. Mamy też jedyną w Polsce wystawę "Cukrownia "Woźuczyn" 1913-2013". Na szczególną uwagę zasługuje wystawa "Edmund Monsiel-słynny artysta z nieznanego Woźuczyna", na której prezentowane są skany prac znanego w świecie rysownika z Woźuczyna Edmunda Monsiela. Jest to jedyna wystawa tego artysty na Lubelszczyźnie i Zamojszczyźnie! W momencie jej wernisażu w 2012 r., pisał o niej onet.pl i Polska Agencja Prasowa.

AB: Czy według Pani kompletowanie ekspozycji jest skończone. Czy nadal stara się Pani pozyskać jakieś cenne przedmioty do zaprezentowania odwiedzającym Izbę. Jeśli tak, to w jaki sposób.

BT: Od początku zamysł był taki, żeby eksponaty do Izby w ramach depozytu przynosili ludzie. Wszystkie pozyskane eksponaty wpisuję w inwentarz i w każdej chwili można je odebrać z powrotem. Duża część ekspozycji pochodzi z rzeczy, które osobiście zebrałam ja i członkowie stowarzyszenia. Każdy, kto chce, może tu dać coś od siebie. Kolejnym sposobem pozyskiwania eksponatów jest szukanie, np. zdjęć, w archiwach rodzinnych, szkolnych, państwowych i w różnych instytucjach. Trzecim sposobem są wykopaliska. Stowarzyszenie prowadziło je razem z archeologami w parku w Woźuczynie w 2014 r., oczywiście za zgodą konserwatora zabytków. Dużo zabytków pozyskamy też w tym roku, dzięki osuszaniu stawu w Woźuczynie, u podnóża zespołu zamkowo -pałacowego. Są to cenne przedmioty z dawnego zamku i pałacu, fragmenty rzeźb z dawnego ogrodu włoskiego. Dla mnie bezcenne, bo świadczą o zamożności i życiu mieszkańców tych obiektów. Zabytki te nie były jeszcze prezentowane, mam nadzieję, że w tym roku, gdy minie pandemia, będę je mogła zaprezentować podczas Nocy Muzeum w Izbie.

Izba regionalna google grafika

ZT: Co jest skarbem Izby Regionalnej w Woźuczynie? Który eksponat uznaje Pani za najcenniejszy i dlaczego?

BT: Moim zdaniem, każdy przedmiot ma swoją historię i jest cenny, więc ciężko będzie powiedzieć o jednym. Jednak uważam, że bardzo cenna jest stara sukmana, która ma ponad 100 lat. Została znaleziona w starym kufrze, w Woźuczynie. Pani, która ją znalazła, nie wiedziała, co z nią robić i zdecydowała się przekazać go do Izby. Sukmana jest cenna z tego względu, że żadne muzeum w pobliżu takiej nie posiada. Rzeczami, które też bardzo sobie cenię, są kompletny warsztat szewca- pana Jana Przybysza z Woźuczyna, a także przedwojenne kapy na łóżka, kupione na targu u Żydów w Komarowie, buty tyszowiaki, wszystkie pamiątki po cukrowni.... Dla mnie osobiście bezcenne są wszelkie eksponaty związane z pałacem w Woźuczynie, bo od niego w 1994 r. zaczęła się moja przygoda z regionalizmem.

ZT: Czy aktualnie można odwiedzić Izbę? Czy może potrzeba kontaktować się z kimś wcześniej?

BT: Niestety, ze względu na sytuację w kraju, przeciekający dach, na którego naprawę zbieramy pieniądze, Izbę można zwiedzić tylko po skontaktowaniu się ze mną telefonicznie. Jeżeli ktoś zadzwoni i wyrazi chęć zobaczenia wystaw, proszę bardzo, tylko wcześniej trzeba się umówić.

Bardzo dziękujemy za możliwość przybliżenia naszym czytelnikom zarówno Pani sylwetki – miłośniczki regionalizmu i folkloru. Myślimy, że zaszczerpiła Pani w niejednym z czytelników zainteresowanie historią okolicy, regionu czy miejscowości. Może też Pani liczyć na nas – na pewno odwiedzimy wkrótce Izbę Regionalną w Woźuczynie.

OBIEKTY ZABYTEKOWE WOŻUCZYNA

- Stojąca na cmentarzu kolumna oraz Baszta zamkowa są najstarszymi obiektami w Woźuczynie. Kolumna pochodzi z początku XVII wieku.
- Kościół barokowy z 1750 roku. Tu pochowani są właściciele Woźuczyna oraz proboszcz Woźuczynski z XIX wieku pochowany w trumnie w kształcie krzyża.
- Słup, do którego przyczepiona jest szyna z napisem „1895” wraz z młoteczką. Służyły one jako syrena alarmowa w czasie pożaru.
- Cegielnia z 1910 roku zbudowana przez Tomasza Wyżgę.

Obecnie jest ona pusta

- Dawny zespół zamkowo-pałacowy zburzony w czasie I wojny światowej. Jego brama wjazdowa zachowała się do dziś. Obie bramy łączył podwójny płot, ujmujący bramę wjazdową oraz most zwodzony nad fosą.

CHÓD=PÓŁ K=P ~~WAT~~ ~~OW~~ KTOR=NS

~~ATOWY~~ ~~ZN~~ +NA

REZERWAT "CZARTOWE POLE"

Rezerwat "Czartowe Pole" utworzono w 1958 roku. Łącznie zajmuje ponad 63 hektary, w tym 26 hektarów polegających ścisłej ochronie. Całość jest położona na wysokości od 230 do 240 m n.p.m. Rezerwat obejmuje odcinek malowniczej rzeki Sopot z dwoma sekcjami wspaniałych wodospadów w okolicy Harmenii (miejscowość). Największy wodospad sięga na wysokość ponad 1,5 m. Kaskady płyną postrzępione i nierówne, co czyni je jeszcze bardziej wyjątkowymi. Idąc wzdłuż rzeki, możemy napotkać także małe wysepki utworzone na jej powierzchni. Ciekawym elementem

"Czartowe Pole"- Google Grafika

rezerwatu są też ruiny ordynackiej papierni z lasem mieszanym dookoła. Rosną tutaj także jodły, sosny i świerki, ale też kilka rzadkich roślin: zanokcica skalna i zielona, Storzycz Płatnisty, wawrzynek wilczełyko, paprotnik kolczysty i narecznica szerokolistna. Ważnym elementem, z którym związana jest nazwa rezerwatu jest polana- serce rezerwatu. Legenda opowiada, że *jeno czarci tam hasali*, dlatego właśnie nazwano miejsce polem czartowym.

Zagroda Guciów- Google Grafika

ZAGRODA GUCIÓW

Muzeum etnograficzne pokazujące czasy XIX i XX wieku. W gospodzie można coś zjeść, a w Skansenie możemy obejrzeć eksponaty. W zagrodzie mamy możliwość zwiedzić posiadłości wraz z przewodnikiem. W tym miejscu znajduje się meteoryt z Merkurego, liczący 4,6 miliarda lat i ważący 8,5 kilograma. Na miejscu możemy skorzystać z niewielkiej bazy noclegowej liczącej 4 chałupy. Każdego dnia w zagrodzie możemy skorzystać z ogniska, pokazu pieczenia chleba oraz podplomyków. Będąc w grupie,

możemy samodzielnie wyrobić masło wraz z degustacją. Dostępne są również warsztaty garncarskie, tkactwa artystycznego, pieczenia chleba oraz preparowania kryształu pirytu ze skały macierzystej,

ARCHIPELAG ROZTOCZE

Park rozrywki znajdujący się w gminie Krynice. Możemy zobaczyć tam wiele ciekawych, miniaturowych obiektów. Park Miniatur Kresowych to przedstawiona w skali 1:30 trasa podróży przez Kresy Wschodniej Rzeczypospolitej. Trasa zaczyna się w miejscu ziemi Lwowskiej, idzie przez Wołyń, Podole, Ziemię Kijowską, Zadnieprze, Dzikie Pola aż do Półwyspu Krymskiego na Morzu Czarnym. Następną atrakcją Archipelagu jest strefa zmysłów w której w kapsułach poświęconych zmysłom można doświadczyć dźwięku, wężchu, smaku, faktury oraz barwy. Kolejnym miejscem jest Sala Ziemi, w której łączymy żywioły Ognia i Ziemi. Na końcu atrakcji można wstąpić do restauracji „Ignis” z salą taneczną. Restauracja jest przystosowana również do większych spotkań takich jak wesela lub komunie.

Park Miniatur Kresowych- Google Grafika

ROZTOCZAŃSKI PARK NARODOWY

Roztoczański Park Narodowy został utworzony 10 maja 1974 roku, a jego symbolem jest konik polski. Park obejmuje najbardziej cenne przyrodniczo obszary Rostocza. Zajmuje 8 483 hektary, z czego 95,5 % stanowią lasy, a pod ścisłą ochroną objętych jest 12,1%.

W Roztoczańskim Parku Narodowym możemy spotkać ponad 3630 gatunków zwierząt. Fauna tego miejsca jest bogata, ponieważ zobaczyć możemy aż 2000 gatunków niespotykanych ślimaków, rzadkich szarańczaków, krocionogów, owadów i pajęczaków, a także nieczęsto spotykanych mrówek i pluskwiaków. Odwiedzając Park, możemy natknąć się na 190 różnych gatunków ptaków, takich jak np. bocian czarny, dzięcioł

logo Roztoczańskiego Parku Narodowego- Google Grafika

koniki polskie- Google Grafika

zielonosiwy, gołąb siniak czy muchołówka białoszyja. W Roztoczańskim Parku Narodowym hoduje się również koniki polskie. Biegają one po terenie mającym powierzchnię 180 hektarów. W życiu koników nie ingeruje człowiek, dokarmia się je jedynie w zimie. Flora tego miejsca jest równie ciekawa. Roztoczański Park Narodowy jest najbardziej zalesionym parkiem narodowym w całej Polsce. Występują w nim ogromnie ważne gatunki drzew z lasów zachodnioeuropejskich. Możemy ujrzyć rośliny występujące w południowo-wschodniej Polsce takie jak np. miodunka miękkowłosa czy driakiew żółta, z roślinności górskiej występują między innymi lepiężnik biały, żywiec gruczołowaty i

potnica sudecka. Rośliną chronioną w tym parku jest obuwik pospolity.

Odwiedzając Park Narodowy spotkamy liczne atrakcje. Możemy zwiedzić Floriankę, czyli osadę leśną, której historia sięga XIX wieku. Warte uwagi są też Stawy Echo. Do 2002 roku zespół stawów składał się z 9 zbiorników obecnie istnieją 4. Są one położone wśród lasu, u podnóża wydmy w dolinie Świerszcza. Nasz wzrok może przykuć Pałac Plenipotenta- jest to zabytkowy budynek, dawna siedziba zarządcy lasu. Jest to szwajcarski pawilon z koronkowymi ozdobami. Błędem byłoby nieodwiedzenie Kościółka na wodzie. Został wybudowany w Zwierzyńcu według projektu Columbaniego . Jest on murowaną, barokową budowlą z XVII wieku o wartości zabytkowej.

Pałac Plenipotenta- Google Grafika

Obuwik pospolity-Google Grafika

Kościółek na wodzie- Google Grafikat

① W którym roku powstał Roztoczański Park Narodowy?

.....

② Jak nazywa się Pomnik Przyrody we wsi Grodysławice?

.....

③ Jak nazywa się Rezerwat Przyrody we wsi Pawłówka?

.....

④ Kto reprezentuje gminę Rachanie w stowarzyszeniu Euroregion "Roztocze"?

.....

⑤ Co jest najcenniejszym eksponatem w Izbie Regionalnej w Woźuczynie

.....

⑥ Jak nazywa się Konwencja regulująca powstanie euroregionów?

.....

⑦ Ile jest euroregionów w Polsce?

.....

⑧ Gdzie się znajduje muzeum etnograficzne?

.....

⑨ Ile zbiorników wodnych znajduje się aktualnie w zespole stawów Echo?

.....

⑩ Kiedy odbyło się spotkanie założycielskie Euroregionu "Roztocze"?

.....

Newsy z Michałowa

Dziękujemy za uwagę !

**ZUZANNA
TYCHLOWIEC**

**JUŁIA
URBAŃSKA**

**ALEKSANDRA
BUDZYŃSKA**

